

Teilen ligger ikke i Erkjendelsen, men i Willien, Willien til at bruge Forsatningen. Naturligvis, jeg maa holde det høie Ministerium udenfor. De have en fra det øvrige Folk forskjellig Erkjendelse, og have derfor ogsaa den gode Willie. Vi læse Justitsministerens Forklaring; han siger, at Ministeriet kunde lettere bære sig ad, som det nu gjør, hvis man havde Sunigrundloven aldeles usforandret, end nu; thi nu tager Rigsdagen fat paa flere Sag i Samfundet end før, og udtrykker endnu stærkere den offentlige Mening. Utsaa, jeg undtager Ministeriet, men ellers siger jeg: Det beror paa Willien. Enhver Regjering, der har Willien og den fysiske Magt til Hjælp til at bryde en Grundlov — overfor den hjælper slet ingen Grundlovsbestemmelser. Englene fra Himlen kunde skrive Grundloven, og dog skulde de aldrig faae den saaledes, at ikke nok et Ministerium fandt et Paaskud, en Fortolkning, selv om man ikke ligefrem vil sige, hvad der er det klareste. Nøden byder det, og derfor bryde vi. Have vi en Regjering, der vil holde Grundloven og sætte Bevarelsen af den over sig selv og sine Taburetter, bliver Grundloven holdt. De have Anvisninger nok gennem hele vort konstitutionelle Liv, gennem alle konstitutionelle Landes historiske Liv, hvorledes de skulde bære sig ad. Synger Grundten under deres Fødder, og er der navnlig ikke i Tide stoffet dem Sikkerhed for, at de kunne fortsætte saa og saa længe, have de ikke den Sikkerhed, og glipper den med Finantsloven, saa hører Ansvaret op. Det er ingenlunde sikkert, at Krisen i og for sig dermed ender, men det Thing, der fremkaldte Krisen ved at nægte en Finantslov, der kan faaes — som nu f. Ex. Landstinget —, det maa ogsaa tage Ansvaret paa sig for at faae fortsat lovligt Regimente. Men Regjeringen gav i 1885 ud af sin Haand Nødmidlet til at fortsætte lovligt ved at forlade Forslaget om den midlertidige Finantslov i de sædvanlige Former og saa Intet at gjøre for, da den kunde faa den, at tage den. Den gav Nødmidlet ud af sin Haand og gif brat og brudt ud i det tomme Rum, hvor den nu sidder. Det vilde ingen Regjering gjøre, for hvem Grundlovens Grændse ikke maatte overskrides. Tvivlede man om Samstemmighed mellem Thingene, vilde en saadan Regjering lægge Bedkommende Mænd eller Andre paa Stude, at enten vilde de have en midlertidig Finantslov sikkert saalænge forud, at de kunde opløse det ene Thing, eller ogsaa fjerne de sig. Jeg er overbevist om, at en saadan Willie hos en Regjering vilde, selv om den var meget konservativ, naar Folkethingets Flertal ønskede, den blev, faae stor Bægt, stor Betydning,

naar man stod lige overfor Landstinget, overfor Regjeringen, overfor Alle, sælles i den Erkjendelse: Hvad vi gjøre eller ikke gjøre, hvad vi ere enige om eller ikke — en Ting staar hævet over Alt: Grundloven skal holdes! En Regjering, hvis enkelte Medlemmer man har en saadan Tillid til, at de dele en saadan Betragtning, vil i mange Tilfælde ogsaa kunne svøbe det beqvæmste Folkething om Fingeren. De ærede Ministre kunne selv se, hvor imødefommende dette Folkething er; uagtet Ministeriet har det provisoriske Sæde, som det har. Hvad vilde da selv dette Ministeriums Medlemmer ikke kunne udrette, naar de havde havt den Trumf paa Haanden at kunne sige: Grundloven skal holdes. Kunne vi ikke ved vor Magt og Mændighed holde den, vel, saa gaa vi, maaste de da vare blevne savnede. Nei, Forstaaelsen er klar nok; men der er noget Andet. Er det rigtigt nu med dette Ministerium til Veder, og er det ikke farligt netop nu at give sig til at tale om og forhandle om en Grundlovsforandring? En Grundlovsforandring med dette Ministerium som Veder. Jeg frygter, mine Herrer — maaste er det ubilligt mod dette høie Thing at frygte for det — men jeg frygter for, at det skal føre til, at man kommer til at gjøre Indrømmelser og til at give Noget bort af sin soleklare Ret som Følge af, at man i nogle Aar har faaet Magten i Højhædet. Thi efter min Formening vil det være aldeles livsfarligt for Friheden, hvis man vilde give noget efter i den Ret, vi nu have. Vi have Intet at give bort af den Ret, vi nu have efter vor nuværende Grundlov, og den bør vi hævde mod den Maxime, som for nogle Aar siden blev fremsat med Alarhedens Styrke: Magten sidder i Højhædet, Retten er veget for Magten, og Magten bliver, indtil der ved Magten er skabt en ny Ret! Denne Sætning vil jeg ikke være med til under nogen Form, men jeg vil end ikke i Ord give den min Anerkjendelse. Man kan ogsaa være forvisset om, at en Grundlovsforhandling, der gaar ud paa at komme til en Forstaaelse med denne Regjering om at rette Mangler ved vor nuværende Grundlov og komme overens med det System, som nu hersker mod Grundloven — jeg er forvisset om, at Bestræbelser i den Retning i deres Udspring og videre Gang ville yderligere svække Folkets Frihed og Demokratiets Sag derved, at de svække vor Bevillingsret. Jeg kan meget godt forstaa, om man vilde reise en almindelig Forsatningsstump, men jeg vil sige, at hellere, end at jeg gav det mindste efter i Grundprinciperne lige overfor et provisorisk Ministerium, vilde jeg gaa til Rigsretten